

Знайдеться ціль, знайдуться і ресурси.
Махатма Ганді.

СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА НА 2011-2020 РОКИ

Схвалено: вченою радою юридичного факультету 27.08.2010 р., протокол № 1

Уточнено: вченою радою юридичного факультету 26.08.2011 р., протокол № 1;
вченою радою юридичного факультету 27.08.2012 р., протокол № 1

Викладено у новій редакції: 16.10.2014 р. із врахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (протокол № 3 вченої ради юридичного факультету від 06.10.2014 р.)

Уточнено: вченою радою юридичного факультету із врахуванням результатів зовнішнього аудиту міжнародних та національних експертів «*Оцінка якості правничої освіти на юридичному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Звіт із рекомендаціями по вдосконаленню внутрішньої політики забезпечення якості правничої освіти. Автори: Томас Г. Спіді Райс, Фінлей Янг, Мирослава Антонович, Олена Овчаренко. – Вересень, 2015 року*» 30 жовтня 2015 р., протокол № 3.

Голова вченої ради юридичного
факультету Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

_____ проф. П.С. Пацурківський

Проект Стратегічного плану розвитку юридичного факультету доопрацьовано та внесено на розгляд Вченої ради факультету 1 жовтня 2015 року групою розробників у складі:

Пацурківським Петром Станіславовичем, доктором юридичних наук, професором, деканом юридичного факультету;

Никифораком Михайлом Васильовичем, доктором юридичних наук, професором, зав. кафедри філософії та історії права;

Торончуком Іваном Желувичем, кандидатом юридичних наук, доцентом, заступником декана юридичного факультету з організаційної роботи;

Савчуком Сергієм Вікторовичем, кандидатом юридичних наук, доцентом, заступником декана юридичного факультету з навчально-методичної роботи;

Гаврилюк Русланою Олександрівною, доктором юридичних наук, доцентом, зав. кафедри публічного права;

Меленком Сергієм Гавриловичем, доктором юридичних наук, професором, зав. кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства.

1. Інтегральні проблеми, які потребують вирішення академічною спільнотою юридичного факультету:

1.1. Невідповідність змісту та технологій юридичної освіти, якості підготовки правників на факультеті сучасним викликам розвитку юридичних інститутів та завданням професійної діяльності правників у різних сферах юридичної практики.

1.2. Несформованість на факультеті освітнього середовища, яке б мобілізувало викладачів та студентів до високоякісної підготовки майбутніх правників.

1.3. Нестудентоцентричність освітніх та освітньо-професійних програм підготовки фахівців, організації навчального процесу.

1.4. Недостатньо глибоке усвідомлення професорсько-викладацьким складом факультету нових викликів щодо змісту та результатів підготовки майбутніх правників з точки зору набуття ними фінальних результатів навчання як системи відповідних компетентностей.

1.5. Недостатня укомплектованість факультету науково-педагогічними кадрами найвищої кваліфікації.

1.6. Недостатня укоріненість на факультеті сучасних європейських принципів здійснення наукових досліджень: поваги до академічної свободи дослідника; попередження та протидії плагіату і фальсифікації результатів дослідження; відкритості та публічності наукових досліджень і заохочення наукових дебатів; дотримання етичних стандартів наукових досліджень і дебатів; оприлюднення результатів наукових досліджень, в тім числі англійською мовою; використання в оцінці результатів наукових досліджень загальноновизнаних критеріїв посилення на інших авторів та рецензування цих досліджень у рейтингових правничих виданнях незалежними експертами.

1.7. Некритичне ставлення наукової спільноти факультету до академічної недоброчесності.

1.8. Занедбаність морально-етичних засад регулювання життєдіяльності академічної спільноти факультету.

1.9. Вкрай недостатній рівень володіння науково-педагогічними працівниками факультету сучасними класичними правничими мовами світу – англійською, французькою, німецькою, іншими європейськими мовами.

1.10. Самоізолюваність факультету від європейського та світового освітньо-наукового простору.

1.11. Високий рівень толерантності до корупції та хабарництва як явищ в принципі та до їх проявів на факультеті.

1.12. Відсутність чіткого самоусвідомлення місії юридичного факультету в університеті та у суспільстві загалом.

2. Характеристика загального стану середовища, у якому буде виконуватись Стратегічний план розвитку факультету

2.1. Небажання та неспроможність лідерів провідних правничих шкіл України об'єднатися з метою перетворення їх із об'єкта зовнішнього впливу

найрізноманітніших суспільних сил в суб'єкт саморегулювання та здійснення важливої суспільної місії.

2.2. Небажання та неспроможність більшості правничих шкіл України самостійно здійснити модернізацію змісту та методів юридичної освіти та організації освітнього процесу.

2.3. Негативне ставлення багатьох науково-педагогічних колективів правничих шкіл України до впровадження сучасних технологій навчання студентів та оцінювання його результатів.

2.4. Низький рівень наукових досліджень у сфері права, толерантне ставлення академічної спільноти до порушень академічної доброчесності.

2.5. Недосконалість системи відбору абітурієнтів до правничих шкіл, особливо розподілу державного замовлення між ними.

2.6. Вкрай слабка практична складова в освітніх та освітньо-професійних програмах підготовки правників у більшості правничих шкіл.

2.7. Тотальне поширення практик істотного заниження вимог правничими школами України до оцінки результатів діяльності їх науково-педагогічного персоналу та навчання студентів.

Щодо внутріуніверситетського середовища:

2.8. Відсутність чіткого розподілу сфер відповідальності університетського та факультетського рівнів управління освітнім процесом.

2.9. Позбавлення структурних підрозділів університету дієвої мотивації працювати краще.

2.10. Недостатньо системне та недостатньо наполегливе культивування в середовищі університетської спільноти істинно університетських ідеалів та стандартів поведінки, морально-етичних цінностей, культури високої якості освіти, культури академічної доброчесності, антикорупційної культури (культури несприйняття корупції як цінності), європейських і світових стандартів навчальної та наукової діяльності, європейських цінностей загалом.

3. Світоглядні засади, нормативні джерела та набутий досвід розв'язання інтегральних проблем, що постали перед факультетом у сфері освітньої та наукової діяльності

З метою утвердження розуміння фаху правника як професійно незалежної професії, спрямованої на утвердження верховенства права та захист прав і свобод людини;

засновуючись на Конституції України, відповідно до якої в Україні визнається і діє принцип верховенства права (частина перша статті 8), а також утвердження і забезпечення прав і свобод людини як головного обов'язку держави (частина друга статті 3);

керуючись:

Рекомендацією Комітету Міністрів Ради Європи № R(2000)21 про свободу професійної діяльності адвоката;

Рекомендацією Комітету Міністрів Ради Європи № R (2000)19 про роль публічного звинувача в системі кримінальної юстиції;

Рекомендацією Комітету Міністрів Ради Європи № R(2004)4 про Європейську Конвенцію з прав людини в університетській освіті та професійному навчанні;

Спільною декларацією про Європейський простір вищої освіти, прийнятої в Болонії 19 червня 1999 року;

Рекомендацією Комітету Міністрів Ради Європи № R(2000)8 про дослідницьку місію університетів;

Рекомендацією Комітету Міністрів Ради Європи № R(2007)6 про відповідальність держави за вищу освіту та наукові дослідження;

Рекомендацією Rec (2012) 11 Комітету Міністрів Ради Європи «Про роль публічних звинувачів поза системою кримінальної юстиції»;

Рекомендацією ПАРС 1604 (2003) «Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права»

та беручи до уваги:

Доповідь Венеційської комісії “Європейські стандарти незалежності судової системи: Частина I: незалежність суддів” CDL-AD (2010)004;

результати дослідження «Стан юридичної освіти та науки в Україні», здійсненого Координатором проектів ОБСЄ в Україні у співпраці з Національним університетом «Києво-Могилянська Академія» у 2009-2010 роках;

напрацювання науково-практичної конференції «Роль юридичної освіти у суспільстві, керованому верховенством права. Завдання для України», проведеної Львівським національним університетом імені Івана Франка, Національним університетом «Києво-Могилянська Академія» та Координатором проектів ОБСЄ в Україні 20-23 жовтня 2011 року у м. Львові;

напрацювання науково-практичної конференції «Вдосконалення юридичної освіти в Україні: засадничі підходи», організованої Міністерством освіти і науки України, Українською правничою фундацією, Проектом USAID «Справедливе правосуддя та Національним університетом «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого» 25-26 квітня 2013 року у м. Харкові;

напрацювання конференції «Юридична освіта в Україні: зміст та методики викладання юридичних дисциплін», організованої Міністерством освіти і науки України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Українською Правничою Фундацією та Координатором проектів ОБСЄ в Україні 14-16 листопада 2013 року;

результати «Дослідження обсягу знань, переліку навичок і вмінь, якими має володіти випускник юридичного вищого навчального закладу, щоб відповідати вимогам сучасного ринку праці», здійсненого Проектом USAID «Справедливе правосуддя» у співпраці із ВГО «Українська асоціація маркетингу» у 2014 – 2015 роках;

напрацювання міжнародної конференції «Сучасні тенденції розвитку юридичної освіти», організованої юридичним факультетом Львівського національного університету ім. І.Франка за сприяння Міністерства освіти і науки України та підтримки Проекту USAID «Справедливе правосуддя» 12-13 червня 2015 року;

рекомендації за результатами перших в Україні зовнішніх незалежних оцінювань процесів забезпечення якості правничої освіти на юридичному факультеті Львівського національного університету ім. І.Фрака та юридичному факультеті Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, організованого та проведеного Проектом USAID «Справедливе правосуддя» в травні 2014 року та в травні 2015 року відповідно на запити цих юридичних факультетів,

вчена рада юридичного факультету затвердила та модернізувала поетапно цей Стратегічний план розвитку юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2011-2020 роки.

4. Мета (цілі) Стратегічного плану розвитку юридичного факультету

4.1. Найбільш інтегральним з очікуваних наслідків (цілей) реалізації Стратегічного плану розвитку юридичного факультету повинна стати трансформація факультету із регіональної правничої школи в одну з провідних національних правничих шкіл України, у відомий європейський та світовий центр правничої освіти і наукових досліджень правової дійсності, набуття факультетом оригінального – власного – обличчя як правничої школи.

4.2. Реформування правничої освіти на факультеті для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів і принципів забезпечення якості освіти, включно із внутрішньою та зовнішньою експертизою освітніх та освітньо-професійних програм, процедур і критеріїв оцінювання результатів підготовки студентів.

4.3. Сприяння становленню на факультеті правничої освіти як системи стандартів змісту та методів викладання правничих дисциплін, що базуються на формуванні правничих навичок, обізнаності щодо питань етики та прав людини, глибокому розумінні фундаментальної ролі правника в утвердженні верховенства права через захист прав і свобод людини, а також стандартів доступу до правничої професії.

4.4. Досягнення науково-педагогічним складом та студентами факультету чіткого розуміння інтегральної компетентності випускника факультету як його здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності (та у процесі навчання), що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів, прецедентної практики ЄСПЛ та вітчизняної судової практики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

4.5. Формування на факультеті критичної маси його інноваційного саморозвитку, передусім достатньої питомої ваги осіб найвищої наукової та педагогічної кваліфікації, здатних успішно вирішувати найважчі завдання у складних умовах сучасного етапу розвитку юридичної освіти та України в цілому.

4.6. Створення на факультеті ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

4.7. Вироблення в академічній спільноті факультету усвідомленої спроможності концентруватися головним чином на розвитку та примноженні власних сильних сторін, а не на «вічному» подоланню власних недоліків – друга парадигма унеможлиблює досягнення лідерських позицій.

4.8. Формування в академічній спільноті факультету розуміння командної природи та характеру освітньої та наукової діяльності при наявності в той же час критичної маси яскравих особистостей та креативних неформальних лідерів з інноваційним мисленням та здатністю на вчинки – виклики узвичаєнням.

4.9. Цілеспрямоване формування та усвідомлене просування бренду юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича як одного з найпрестижніших освітньо-наукових центрів України та Європи в цілому.

5. Ключові комплексні блоки задач, що підлягають вирішенню у процесі реалізації Стратегічного плану розвитку факультету

5.1. Систематичні розробка, пропонування академічній спільноті факультету та корегування цілеспрямованої науково обгрунтованої та методологічно вивіреної стратегії і тактики розвитку правничої освіти та науки на факультеті, формування у студентів належних професійних якостей та моральних і світоглядних цінностей.

5.2. Визначення адекватних новим викликам часу форм та методів правничої освіти на факультеті та проведення наукових досліджень, чітка спрямованість їх на вирішення злободенних проблем юридичної практики.

5.3. Запобігання та нейтралізація негативного впливу на стан юридичної освіти і науки на факультеті, зумовленого тотальним поширенням в багатьох правничих школах України політики низьких вимог до роботи викладачів та набуття студентами необхідних компетентностей.

5.4. Систематичне активне лобювання запровадження в Україні прогресивних європейських практик правничої освіти та науки, всебічне сприяння МОН України у модернізації правничої освіти та науки.

5.5. Налагодження на системній основі співпраці із європейськими та іншими зарубіжними фондами та грантовими програмами, що переслідують у якості своїх цілей сприяння модернізації правничої освіти та науки в Україні.

5.6. Налагодження на системній основі співпраці та партнерства кафедр факультету із кафедрами та факультетами європейських правничих шкіл, практикування спільної участі з ними у грантових проектах та програмах, спільної підготовки правників за подвійним дипломом, взаємообміну викладачами і студентами, проведення спільних міжнародних конференцій тощо.

5.7. Забезпечення повної внутрішньої прозорості та відкритості життєдіяльності факультету.

5.8. Забезпечення повної прозорості та відкритості життєдіяльності юридичного факультету європейському та світовому освітньому та науковому просторам.

5.9. Започаткування підготовки на факультеті іноземних студентів за окремими освітніми та освітньо-професійними програмами.

5.10. Мінімізація конфлікту інтересів при оцінюванні набутих компетентностей студентів, забезпечення якісного та прозорого оцінювання рівня їх фахової підготовки, запровадження оцінювання рівня фахової підготовки студентів за допомогою комп'ютерного прозорого тестування їх на основі технологій зовнішнього незалежного оцінювання.

5.11. Відновлення практики проходження викладачами факультету не рідше раз у п'ять років реального підвищення кваліфікації в одному з провідних юридичних навчальних чи наукових центрів України або за кордоном, запровадження кумулятивного підходу до обліку проходження науково-педагогічним персоналом підвищення кваліфікації, унеможливлення продовження контракту з викладачем на новий термін без належного проходження відповідною особою підвищення кваліфікації.

5.12. Запровадження практики щорічного проведення кафедрами факультету міжнародних та національних наукових конференцій. Започаткування видання факультетом міжнародного наукового журналу, який би відповідав стандартам видань, що індексуються у базах даних Scopus та Web of Science. Систематичне публікування викладачами факультету результатів власних наукових досліджень у рейтингових зарубіжних та національних виданнях.

5.13. Домогтися, щоб кожна кафедру очолював доктор юридичних наук, професор, фахівець за науково-освітнім профілем кафедри, який би належав до числа загальноновизнаних фахівців у відповідній галузі юридичної науки чи був її лідером. Питома вага викладачів кожної кафедри з науковими ступенями та вченими званнями повинна бути не меншою від 75 процентів.

6. Найважливіші конкретні завдання, успішне вирішення яких передбачає Стратегічний план розвитку юридичного факультету

6.1. Повне забезпечення потреб юридичного факультету у науково-педагогічних кадрах найвищої кваліфікації. З цією метою будуть захищені докторські дисертації:

2014 рік

1. *Щербанюк Оксана Володимирівна. Народний суверенітет в політико-правовому будівництві сучасної держави.* Наукова спеціальність 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право. *Дисертацію захищено.*
2. *Меленко Сергій Гаврилович. Давньогрецька філософія права як світоглядне джерело української філософсько-правової думки та права.* Наукова спеціальність 12.00.12 – філософія права. *Дисертацію захищено.*
3. *Заморська Любов Ігорівна. Правова нормативність в умовах становлення та розвитку українського права: загальнотеоретичне дослідження.* Наукова спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. *Дисертацію захищено.*

2015 рік

4. *Гаврилюк Руслана Олександрівна. Природа податкового права: антропосоціокультурний підхід.* Наукова спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. *Дисертацію захищено.*
5. *Боднарук Микола Іванович. Проблеми правового регулювання соціального страхування в Україні.* Наукова спеціальність 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. *Дисертацію захищено.*
6. *Бутирський Андрій Анатолійович. Вирішення господарських спорів в Україні та країнах Східної Європи.* Наукова спеціальність 12.00.04 – господарське право; господарське процесуальне право. *Дисертацію захищено.*
7. *Нежурбіда Сергій Ігорович. Кримінологічне вчення про причинність злочинності.* Наукова спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. *Дисертацію захищено.*

2016 рік

8. *Гетманцев Олександр Валентинович. Теоретико-методологічні питання цивільного процесуального права України.* Наукова спеціальність 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.
9. *Черновський Олексій Костянтинівич. Судова психологія: парадигма сучасного розвитку.* Наукова спеціальність 19.00.06 – юридична психологія. *Дисертацію захищено.*
10. *Гетьманцева Ніна Дмитрівна. Проблеми договірної регулювання трудових відносин: теоретико-методологічний аспект.* Наукова спеціальність 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. *Дисертацію захищено.*
11. *Жаровська Галина Петрівна. Транснаціональна організована злочинність: поняття, причини та шляхи протидії.* Наукова спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. *Дисертацію захищено.*
12. *Савчук Сергій Вікторович. Вина як категорія права: проблеми теорії та методології.* Наукова спеціальність 12.00.12 – філософія права.
13. *Хохуляк В'ячеслав Віссаріонович. Наука фінансового права: проблеми становлення та розвитку.* Наукова спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. *Дисертацію захищено.*

2017 рік

14. *Гураленко Наталія Анатоліївна. Ціннісно-сміслові константи суддівського правопізнання.* Наукова спеціальність 12.00.12 – філософія права. *Дисертацію захищено.*
15. *Вдовічен Віталій Анатолійович. Виконання бюджетів за доходами: теоретико-правовий аспект.* Наукова спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. *Дисертацію захищено.*

16. *Подорожна Тетяна Станіславівна. Правовий порядок (теоретико-методологічні засади конституціоналізації).* Наукова спеціальність 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право; спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. *Дисертацію захищено.*

17. *Волощук Оксана Троянівна. Вищі органи влади сучасних держав (порівняльно-правовий аналіз структури, повноважень і функцій).* Наукова спеціальність 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право.

18. *Орловський Олег Ярославович. Теоретико-правові проблеми правовідносин у сфері соціального забезпечення.* Наукова спеціальність 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення.

2018 рік

19. *Вакарюк Людмила Василівна. Система правових режимів у трудовому праві України.* Наукова спеціальність 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. *Дисертацію захищено.*

20. *Никифорак Володимир Михайлович. Теоретико-правові проблеми договорів про надання послуг.* Наукова спеціальність 12.00.03 – цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право.

21. *Шевчук Андрій Васильович. Теоретико-методологічні проблеми моралі як об'єкта кримінально-правової охорони.* Наукова спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

2019 рік

22. *Задорожна Світлана Михайлівна. Загальні принципи міжнародного права: еволюція і сучасність.* Наукова спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. *Дисертацію захищено.*

23. *Костя Дмитро Вікторович. Англійська доктрина податкового права.* Наукова спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

2020 рік

24. *Вайцеховська Оксана Романівна. Міжнародний фінансовий правопорядок: теорія формування та сучасні тенденції розвитку.* Наукова спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. *Дисертацію захищено.*

25. *Карвацька Світлана Богданівна. Інтерпретація норм міжнародного права: теоретичні та практичні аспекти.* Наукова спеціальність 12.00.11 – міжнародне право. *Дисертацію захищено.*

26. *Ковбас Ігор Васильович, к.ю.н., доцент кафедри публічного права. Тема дисертації: «Адміністративно-правове регулювання нагородної справи в Україні: теорія, досвід та ефективність».* Наукова спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

6.2. Організація підготовки на факультеті бакалаврів та магістрів зі спеціальності 293 «Міжнародне право».

6.3. Зміна архітектури та назв кафедр факультету із колишніх радянських та пострадянських на сучасні європейські, кардинальна перебудова цілей та засад їх функціонування на принципах студентоцентричності підготовки правників.

6.4. Кардинальний перегляд змісту підготовки майбутніх правників, переліку обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін, скорочення кількості обов'язкових дисциплін, запровадження парадигмально нових навчальних дисциплін у відповідності з аналогічними світоглядними та фаховими імперативами підготовки правників.

6.5. Розробка, впровадження та систематичне вдосконалення інноваційних освітніх та освітньо-професійних програм підготовки «Бакалаврів права» та «Магістрів права» зі спеціальностей 081 «Право» та 293 «Міжнародне право».

6.6. Щорічне обов'язкове оновлення робочих навчальних планів та програм навчальних дисциплін.

6.7. Перехід від моделі підготовки правників академічного типу, зорієнтованої головним чином на знання студентами права, до моделі підготовки їх за практичною моделлю – як майбутніх практичних працівників із точно визначеними наперед *інтегральною компетентністю, загальними (освітніми) компетентностями та фаховими (спеціальними) компетентностями.*

6.8. Запровадження у якості обов'язкового інституту вільного вибору студентами значної частини – **від однієї чверті до половини з поступовим наростанням** – навчальних дисциплін.

6.9. Запровадження у якості обов'язкового інституту вільного вибору студентами спеціалізацій в межах однієї спеціальності чи освітньо-професійних програм під час навчання у магістратурі.

6.10. Створення на факультеті «Інноваційного Центру забезпечення якості фахової підготовки правників» як внутрішнього експертного інституту якості освіти.

6.11. Створення у структурі кожної із кафедр факультету освітньо-наукової лабораторії, забезпечення повноцінної життєдіяльності цих лабораторій.

6.12. Докорінна перебудова програми практичної підготовки студентів з огляду на їх майбутню професійну діяльність та місію у суспільстві.

6.13. Створення на факультеті з метою посилення практичної підготовки майбутніх правників декількох студентських юридичних клінік.

6.14. Створення та активна підтримка функціонування на факультеті добрососудного конкурентного середовища.

6.15. Цілеспрямоване активне культивування практики участі студентів, аспірантів та викладачів у грантових проектах і програмах з метою навчання та стажування їх у закладах вищої освіти Європи та інших частин світу.

6.16. Участь кожної із кафедр факультету у грантових програмах Erasmus + KA2 та інших грантових програмах і проектах.

6.17. Вироблення та неухильне дотримання всією академічною спільнотою факультету *Морально-етичного мінімуму поведінки для студентів, викладачів та адміністрації факультету*.

6.18. Утвердження у життєдіяльності факультетської академічної спільноти загальноприйнятих ідеалів, правил та стандартів поведінки, морально-етичних цінностей, культури високої якості освіти, культури академічної доброчесності, антикорупційної культури (культури несприйняття корупції як цінності), європейських і світових стандартів наукової діяльності, європейських цінностей загалом.

6.19. Формування у студентів та викладачів європейського правничого світогляду, почуття професійної та громадянської відповідальності за свою місію, розвинутої культури правового мислення.

6.20. Запровадження обов'язкового комп'ютерного тестування студентів за принципами ЗНО з усіх базових навчальних дисциплін, усіх дисциплін 4-го курсу навчання, а також випускного іспиту з бакалаврату.

6.21. Створення на факультеті не менше трьох спеціалізованих комп'ютерних класів на 25 робочих місць кожен.

6.22. Створення високоякісної тестової бази з усіх обов'язкових дисциплін освітніх бакалаврських та освітньо-професійних магістерських програм (по три тисячі тестів з кожної дисципліни).

6.23. Створення на кожній із кафедр факультету потужних електронних бібліотек для студентів, аспірантів та викладачів.

6.24. Створення сучасного технологічно просунутого сайту факультету та постійна підтримка його актуального стану.

6.25. Створення інноваційної моделі пошуку абітурієнтів факультетом та їх об'єктивного інформування про спроможність факультету задовільнити їх потреби і запити.

6.26. Створення електронного банку даних про індивідуальні професійні траєкторії кожного випускника кожної із випускаючих кафедр факультету.

6.27. Входження та стабільне закріплення факультету у першій десятці юридичних факультетів та спеціалізованих юридичних закладів вищої освіти України за усіма базовими показниками життєдіяльності та показниками якості підготовки фахівців.

6.28. Написання та оприлюднення повної та реальної історії юридичного факультету впродовж усього періоду його існування.

7. Мінімум компетентностей, без оволодіння якими студент не може вважатися таким, що опанував освітню та освітньо-професійну програми зі спеціальності 081 «Право»

7.1. **Інтегральною обов'язковою компетентністю випускника факультету** є здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

До обов'язкових загальних (освітніх) компетентностей випускника

факультету належать:

7.2. *ЗК1*. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

7.3. *ЗК2*. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

7.4. *ЗК3*. Знання та розуміння обраних предметної області та професійної діяльності.

7.5. *ЗК4*. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

7.6. *ЗК5*. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

7.7. *ЗК6*. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

7.8. *ЗК7*. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

7.9. *ЗК8*. Здатність бути критичним і самокритичним.

7.10. *ЗК9*. Здатність працювати в команді.

7.11. *ЗК10*. Здатність діяти на основі етичних правил та стандартів.

7.12. *ЗК11*. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

7.13. *ЗК12*. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

7.14. *ЗК13*. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

7.15. *ЗК14*. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

7.16. *ЗК15*. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

До обов'язкових **спеціальних** (фахових, предметних) **компетентностей** належать:

7.17. *СК1*. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

7.18. *СК2*. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

7.19. *СК3*. Цінування честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

7.20. *СК4*. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

7.21. *СК5*. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

7.22. *СК6*. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

7.23. *СК7*. Здатність застосовувати знання принципів і доктрин міжнародного та національного права, а також змісту правових інститутів щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право; міжнародне публічне право, а також з права міжнародного захисту людських прав.

- 7.24. *СК8*. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- 7.25. *СК9*. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
- 7.26. *СК10*. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.
- 7.27. *СК11*. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- 7.28. *СК12*. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- 7.29. *СК13*. Здатність до логічного, критичного та системного аналізу правових явищ та документів і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- 7.30. *СК14*. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- 7.31. *СК15*. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
- Випускник юридичного факультету ЧНУ ім. Ю.Федьковича зі спеціальності 081 «Право» зобов'язаний продемонструвати на виході, як мінімум, наступні **результати фахової підготовки**:
- 7.32. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин.
- 7.33. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- 7.34. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- 7.35. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- 7.36. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- 7.37. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
- 7.38. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- 7.39. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- 7.40. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- 7.41. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
- 7.42. Володіти базовими навичками риторики.
- 7.43. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- 7.44. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

7.45. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел, для своєї професійної діяльності.

7.46. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

7.47. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

7.48. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

7.49. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

7.50. Демонструвати необхідні знання та розуміння природи та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

7.51. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

7.52. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.

7.53. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

7.54. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

До затвердження державного стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право **Мінімум компетентностей**, викладений у розділі 7 Стратегічного плану розвитку юридичного факультету, є **факультетським стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.**